

Kim był św. Jakub?

Imię Jakub pochodzi z języka hebrajskiego "skeb", co znaczy "pięta". Jakub należał do uprzywilejowanych uczniów Pana Jezusa, którzy byli świadkami wskrzeszenia córki Jaira (por. Mk 5, 37; Łk 8, 51), przemienienia na górze Tabor (por. Mt 17, 1nn; Mk 9, 1; Łk 9, 28) oraz modlitwy w Ogrójcu (por. Mt 26, 37).

Od samego Chrystusa otrzymał wraz ze swoim bratem Janem (por. Mk 3, 18) przydomek Boanerges, to znaczy "synowie gromu". Chcieli bowiem, aby piorun spadł na pewne miasto w Samarii, które nie chciało przyjąć Pana Jezusa z Jego uczniami (por. Łk 9, 55-56). Ewangelie wymieniają Jakuba Starszego na kartach Pisma Świętego w 18 miejscach, co łącznie obejmuje 31 wierszy. Wedle tradycji Kościoła swoją pracę ewangelizacyjną rozwijał na terenie Półwyspu Iberyjskiego. Jakub był pierwszym wśród Apostołów, a drugim po św. Szczepanie, męczennikiem Kościoła.

Św. Jakub w Hiszpanii

Najstarsze dokumenty związane z grobem św. Jakuba wskazują, że około roku 820 szybko zaczyna rozpowszechniać się w Composteli kult doczesnych szczątków Apostoła - do tego stopnia, że sam biskup diecezji, Teodomir, chciał zostać tam pochowany. Okoliczności, które dały początek temu kultowi zostały wyjaśnione w dokumencie pochodzącym z 1077 r. Wedle przedstawianej w nim wersji w czasach króla Alfonsa II pewien pustelnik o imieniu Pelagiusz otrzymał nadprzyrodzone objawienie, że w pobliżu kościoła św. Fiza z Solovio znajduje się grób św. Jakuba, na który miało wskazywać światło widziane przez okolicznych mieszkańców. Poinformowany o zdarzeniu biskup Iria Flavia – Teodomir – odnalazł marmurowy grób i powiązał go z miejscem pochowku św. Jakuba.

Opowiadanie, w jaki sposób szczątki św. Jakuba tam dotarły i zostały złożone w grobie, znajduje się w jednym z najstarszych zachowanych dokumentów, tj. kopii Listu biskupa z Leon pochodzącej z ok. 900 r. Jednak obecnie pochodzenie, datacja i autentyczność tego dokumentu są dyskutowane i podlegają ciągłym badaniom naukowym. Dowiadujemy się z tego tekstu, że po męczeńskiej śmierci św. Jakuba siedmiu z jego uczniów przewiozło ciało Apostoła drogą morską do pewnego miejsca oddalonego kilka mil od wybrzeża Galicji (dziś miejscowość Padrón). Tam również spoczywają szczątki trzech z nich: Torkwata, Tysefonta i Anastazego (inne wersje mówią jedynie o dwóch uczniach: Teodorze i Atanazym). Pozostała czwórka wróciła do Jerozolimy.

Szacunek i wielowiekową pamięć oddawane św. Jakubowi potwierdzają następujące fakty: wczesnochrześcijański cmentarz znajdujący się pod dzisiejszą katedrą w Composteli z pochówkami datowanymi na okres między III a VI w., ułożonymi w stronę mauzoleum świadczy o kulcie Apostoła. Zwraca uwagę liczba grobów - zbyt wielka jak na tak małą osadę. Poza tym liczne kościoły z sąsiednich prowincji Galicji, jak np. Asturii czy okolic Meridy w Ekstremadurze, przyjmowały wezwanie św. Jakuba, co zazwyczaj sprawiała bliskość grobu danego świętego, również to, że pojawiały się kościoły i relikwie z nim związane.